

STORTINGET

Innst. 104 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:6 S (2019–2020)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Åslaug Sem-Jacobsen og Jenny Klinge om konsekvensutredning av utfasing av kobbernettet

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen konsekvensutrede utfasingen av kobbernettet.
2. Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet inntil en konsekvensutredning er gjennomført.
3. Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet alle steder inntil et fullgodt alternativ er på plass.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Kjell-Børge Freiberg, Tor André Johnsen og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Bengt

Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til at stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Åslaug Sem-Jacobsen og Jenny Klinge den 24. oktober 2019 fremmet et forslag om å utrede konsekvensene av utfasing av kobbernettet.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne henviser til moderniseringen av Telenors fastnett. Telenor har varslet at de vil fase ut dette kobbernettet helt, innen utgangen av 2022. Forslagsstillerne viser videre til at kobbernettet består av kobberkabler som enten er gravd ned i jorden eller henger i stolper, og at telefoninetten via kobbernettet ble bygd ut gjennom en statlig og kommunal dugnadsånd i løpet av 1920-tallet. Forslagsstillerne viser videre til at Telenors begrunnelse for å fase ut kobbernettet er økt databruk, som medfører at kobbernettet ikke lenger lever opp til dagens behov for fart, stabilitet og kapasitet. Forslagsstillerne mener det ikke er godt nok utredet om de annonserte erstatningsproduktene, ofte basert på mobilt bredbånd, er et tilstrekkelig godt alternativ til kobbernettet. Forslagsstillerne mener at en utfasing av kobbernettet gjør at en viktig reserve-løsning forsvinner, både for privatpersoner og næringslivet. Forslagsstillerne sier i forslagets begrunnelse at når vi i dag har et fungerende kobbernett som er i full drift, bør vi derfor være helt sikre på at de alternative løsningene gir den nødvendige tryggheten, før kobbernettet utfases. Forslagsstillerne ønsker også at det i arbeidet med utredningen bør sees nærmere på hvordan tilsvarende infrastruktur behandles i andre land.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at Telenor har varslet at de vil fase ut kobbernettet,

som en del av moderniseringen av fastnettet. Flertallet er opptatt av at denne utfasingen ikke skjer før det er etablert et tilfredsstillende alternativ, og at sikkerhet og konkurranseforhold blir ivaretatt. Flertallet viser til at det er en tett dialog mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og Telenor for å sikre at interessene til de som er berørt, blir ivaretatt på en god måte.

I denne sammenheng viser flertallet til svaret fra statsråden av 13. november 2019, hvor statsråden opplyser om at både departementet og Nkom har løpende dialog med Telenor der det er blitt understreket at interessene til de kundene som blir berørt, må ivaretas. Telenor har ifølge brevet opplyst at selskapet kun vil stoppe vedlikehold av kobberlinjene til kunder som har bedre teknologi tilgjengelig, enten via fiber eller 4G-dekning. Kunder som ikke har noe alternativ til kobberlinjen ennå, vil få linjen rettet hvis det oppstår feil. Telenor vil altså opprettholde kobbernettet til disse kundene. Dette gjelder både de som har telefon, og de som har bredbånd over kobbernettet.

Flertallet vil minne om at Norge har svært god mobil- og bredbåndsdekning. Ifølge siste dekningsundersøkelse (2019), gjennomført på oppdrag for Nkom, har nær 100 pst. av husstandene et grunnleggende bredbåndstilbud, enten i form av fast eller mobilt bredbånd. 86 pst. av husstandene har tilbud om høyhastighetsbredbånd (100 Mbit/s eller mer), mot bare 63 pst. i 2013. Flertallet vil fremheve at mobilnettene generelt sett leverer langt raskere bredbåndsforbindelser enn kobbernettet. Kobbernettet, slik det ser ut i dag, kan i de fleste tilfeller ikke levere 30 Mbit/s, og i mange tilfeller ikke over 20 Mbit/s. Det er heller ikke grunnlag for å hevde at kobbernettet generelt sett er tryggere eller sikrere enn mobile nett.

Flertallet mener at statens rolle er å legge til rette for investeringer gjennom gode rammevilkår, sørge for nødvendig sikkerhet og beredskap i nettene gjennom regulering, jf. ekomlovens bestemmelser om dette, og også annet lovverk. Flertallet viser til at Sosialistisk Venstrepartis henvisning om at bredbånd er et «naturlig monopol», gir assosiasjoner til tiden før liberaliseringen av telemarkedet. Flertallet vil i den sammenheng minne om at det var betydelig ventetid på å få telefon da Televerket hadde monopol på tjenesten, noe som viser at et statlig monopol ikke nødvendigvis evner å levere det innbyggere og bedrifter etterspør. Flertallet er av den oppfatning at dersom statens eierskap i Telenor ble benyttet som politisk redskap for å oppnå et sektorpolitisk mål, ville dette trolig undergrave hele den markedsbaserte innretningen av markedet og det ville måtte vurderes om dette i utgangspunktet kunne være forenlig med statsstøttereglene.

Flertallet mener at bredbåndspolitikken, hvor kommersielle aktører har stått for hovedvekten av tilbu-

det, har vært svært vellykket. Dette innebærer å ha en markedsbasert politikk med statlige midler til de områdene hvor det ikke er grunnlag for kommersielle investeringer. Flertallet vil fremheve at de statlige bidragene har økt under denne regjeringen. Flertallet vil påpeke at bare fra 2018 til 2019 har cirka 100 000 nye husstander fått tilbud om høyhastighetsbredbånd, hvorav statlige tilskudd har bidratt til minst 10 000 av disse.

Flertallet mener derfor at forslagsstillernes forslag om å fryse moderniseringen av ekomnettene i påvente av en konsekvensutredning er et dårlig forslag som vil bidra til å skape usikkerhet og forsinke investeringer i oppgradering og overgang til ny og bedre teknologi. Det er et langt bedre alternativ at Nkom og departementet følger utviklingen løpende, har kontinuerlig dialog med aktørene i markedet, fylkeskommuner, kommuner og næringsliv, og fortløpende vurderer hvordan de tiltakene som allerede er gjennomført og de som er på trappene, virker. Utviklingen den siste tiden tyder på at både hastigheter og dekningsgrad er inne i en svært positiv utvikling og at både den generelle bredbåndspolitikken og tiltakene som er satt i verk, virker slik vi ønsker.

Flertallet forventer og har tillit til at Nkom løpende vurderer de ulike sikkerhets- og konkurransemessige sidene ved utfasing av kobbernettet, slik at Telenors avvikling av kobbernettet ikke får utilsiktet konsekvenser for kundene, særlig kunder med samfunnskritisk funksjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til statsrådets svar på komiteens henvendelse om saken. I sitt svar sier statsråden at en framtidig leveringsplikt på bredbånd vil:

«sikre alle innbyggere og bedrifter i hele landet et grunnleggende godt bredbåndstilbud.»

Statsråden viser også til sårbarheten ved kabel- og strømbu- I kontakt med næringsinteresser i distriktene får disse medlemmer signaler som kan tyde på at en utfasing av kobbernettet kan føre til svakere konkurranse i distriktene, f.eks. gjennom at såkalt ustrukturert utbygging av fibernett ikke er regulert i Telenors plikt til å gi tredjepart tilgang til nettet. I tillegg vil en utfasing av kobbernettet kunne føre til en svikt i redundans i tilgangen på bredbånd. Norge er et av meget få land som har planer om å fase ut kobbernettet. Disse medlemmer er av den oppfatning at statsråden i brevet til komiteen legger for mye av vurderingene over på Telenor, som tross alt er en aktør av monopolistisk karakter i dette markedet. Av hensyn til at befolkningen i landet må ha tillit til at avgjørelsene som blir tatt i Telenor, er riktige, støtter disse medlemmer forslaget

om at det foretas en konsekvensutredning av utfasing av kobbernettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at teknologisk utvikling innenfor telekommunikasjon er helt nødvendig og henger sammen med utviklingen i arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Disse medlemmer er tilhengere av en markedsbasert utbygging av telekommunikasjonstjenester, men med politisk og samfunnsmessig styring. Disse medlemmer er opptatt av at politikken må sikre de beredskapsmessige og samfunnsmessige hensyn som ikke alltid blir ivaretatt når utviklingen overlates til aktørene i markedet alene.

Disse medlemmer er opptatt av at bredbåndsinternett og -telefoni skal være tilgjengelig for alle over hele landet.

Disse medlemmer viser til den svenske statsministeren Stefan Löfven sin uttalelse til Dagens Nyheter da han ble spurt om hva den nye teknologien har å si for samfunnsutviklingen:

«Vi ska inte vara rädda för den nya tekniken, vi ska vara rädda för den gamla tekniken.»

Disse medlemmer ønsker at utviklingen av tjenester og produkter innenfor telekommunikasjon fortsetter i tråd med etterspørselen fra innbyggerne og næringslivet, og at dette skjer med rammevilkår som gir lønnsomhet for aktørene i markedet. Disse medlemmer mener moderne telekommunikasjon er vårt fremste våpen mot sentraliseringskreftene, og at moderne telekommunikasjon bidrar til bosetting, sysselsetting og verdiskaping, uavhengig av postnummer. Disse medlemmer mener alle skal med, og mener utfasingen av kobbernettet ikke bør skje på en slik måte at det etterlater deler av befolkningen uten alternativer, eller at det oppstår tvil om hvorvidt beredskapen kan opprettholdes.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Telenor så sent som i 2016 planla en modernisering av kobbernettet. Disse medlemmer mener det ikke er godt nok utredet om de annonserte erstatningsproduktene, som mange steder baserer seg på mobilt bredbånd, er et godt nok alternativ til kobbernettet. Utfasing av kobbernettet gjør dermed at en viktig reserveløsning forsvinner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det særlig trengs en avklaring av om erstatningsproduktene til kobber kan sikre 100 pst. oppetid. Dette kan være kritisk for både privatpersoner og private og offentlige virksomheter. Disse med-

lemmer viser blant annet til at næringsdrivende med små marginer er avhengig av 100 pst. oppetid og står i fare for å miste det med en utfasing av kobbernettet. Når vi i dag har et fungerende kobbernett, som er i full drift, bør vi være helt sikre på at de alternative løsningene gir oss den nødvendige tryggheten, før kobbernettet fases ut. Disse medlemmer mener det også bør ses nærmere på hvordan tilsvarende infrastruktur behandles i andre land.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen konsekvensutrede utfasingen av kobbernettet.»

«Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet alle steder inntil et fullgodt alternativ er på plass.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet inntil en konsekvensutredning er gjennomført.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at offentlige og private virksomheter i distriktene er svært avhengige av kobbernettet for kommunikasjon. Det er lite sannsynlig at vi vil ha full fiberdekning innen utgangen av 2022, og vi kan ikke legge ned kobbernettet før et fullverdig alternativ er på plass.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti deler forslagsstillernes syn på at mobilt bredbånd ikke er et stabilt og fullverdig alternativ til kobbernettet.

Disse medlemmer viser videre til at kobbernettet spiller en viktig rolle for samfunnets beredskap og for samfunnssikkerheten. Sentral infrastruktur, som bredbånd, er et «naturlig monopol», og det er derfor samfunnsøkonomisk fornuftig at offentlig sektor har ansvar for utbygging og forsyning av bredbånd. Staten som eier må da sørge for å unngå at kommersielle lønnsomhetsvurderinger fører til markedssvikt i form av for høye priser eller for dårlig tilbud. Disse medlemmer er kritiske til at vi nå er i en situasjon hvor det er usikkert hvorvidt Telenor ASA, hvor staten er majoritetseier, vil sørge for et fullgodt internettilbud i hele landet – fordi lønnsomhetsvurderinger er i konflikt med samfunnsoppdraget.

Disse medlemmer merker seg at statsråden i sitt svar til komiteens henvendelse om saken viser til at statens viktigste oppgave er å sørge for gode rammevil-

kår for kommersielle aktører, og mener dette vitner om regjeringens passive og misforståtte eierskapspolitikk.

Disse medlemmer peker videre på at både nasjonalt eierskap til og nasjonal kontroll av sentral infrastruktur vil bli stadig viktigere fremover med hensyn til rikets sikkerhet, og er ikke forsikret om at regjeringen har en klar forståelse av dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener den avstanden mellom Telenors kommersielle motiver og landets politiske mål som blir tydeliggjort med den overilte utfasingen av kobbernettet, vitner om at retningslinjene for statens eierskap i Telenor må vurderes på ny. Det trengs derfor en velfundert utredning av betydningen av eierskap til infrastrukturen for digital elektronisk kommunikasjon i Norge, samt Telenors rolle i å støtte opp under bredere politiske mål om beredskap og sikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede betydningen av henholdsvis nasjonalt og statlig eierskap til infrastrukturen for digital elektronisk kommunikasjon i Norge.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan statens eierskap i Telenor best kan bidra til å nå Norges sikkerhets- og beredskapspolitiske mål.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen konsekvensutrede utfasingen av kobbernettet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet alle steder inntil et fullgodt alternativ er på plass.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan statens eierskap i Telenor best kan bidra til å nå Norges sikkerhets- og beredskapspolitiske mål.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet inntil en konsekvensutredning er gjennomført.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede betydningen av henholdsvis nasjonalt og statlig eierskap til infrastrukturen for digital elektronisk kommunikasjon i Norge.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen viser til representantforslaget og sine merknader og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:6 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Åslaug Sem-Jacobsen og Jenny Klinge om konsekvensutredning av utfasing av kobbernettet – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 7. januar 2020

Helge Orten

leder

Øystein Langholm Hansen

ordfører

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/5477-2

13. november 2019

Representantforslag 6 S (2019-2020) fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, Bengt Fasteraune, Åslaug Sem-Jacobsen og Jenny Klinge - Dokument 8:6 (2019-2020) - Konsekvensutredning av utfasing av kobbernettet

Jeg viser til brev av 6. november 2019 med representantforslag 6 S (2019-2020) om konsekvensutredning av utfasing av kobbernettet.

Den økende digitaliseringen i samfunnet innebærer at innbyggere og næringsliv må ha stabil og god tilgang til internett. Norge har i dag generelt svært god mobil- og bredbåndsdekning. Ifølge siste dekningsundersøkelse (2019), gjennomført på oppdrag for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), har nær 100 prosent av husstandene et grunnleggende bredbåndstilbud, enten i form av fast eller mobilt bredbånd. 86 prosent av husstandene har tilbud om høyhastighets bredbånd (100 Mbit/s eller mer).

Regjeringen har gjennomført flere tiltak for å sikre alle innbyggere gode og fremtidsrettede bredbåndstjenester. Nivået på tilskuddsmidler i 2019 på ca. 250 millioner kroner, er høyere enn på mange år, og ordningen vil inneværende år gi 19.000 husstander i hele landet et bedre bredbåndstilbud. Spesielt gjelder dette i områder der det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging. Fra og med 2019 er også vilkårene for bruk av tilskuddsmidlene endret, slik at fylkene kan prioritere å gi tilskudd til områder som blir direkte påvirket av Telenors planlagte sanering av kobbernettet. For 2020 har regjeringen foreslått en bevilgning på 256 millioner kroner til bredbåndstilskudd.

Videre har regjeringen nylig sendt på høring et forslag om innføring av leveringsplikt på bredbånd. Innføring av en slik leveringsplikt, vil kunne sikre alle innbyggere og bedrifter i hele landet et grunnleggende godt bredbåndstilbud. Men, den kanskje viktigste rollen offentlig

sektor kan ha for å legge til rette for bredbåndsutbygging, er å skape gode rammevilkår for bransjen, slik at de kommersielle aktørene fortsetter å investere i alle deler av landet. Dette skjer blant annet ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen, sørge for tilstrekkelig med frekvensressurser for mobilt bredbånd, samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging, blant annet ved å fjerne unødige hindringer. Markedsaktørene investerte nesten 2 milliarder kroner mer i 2018, enn de gjorde i 2013. De høye investeringene har blant annet ført til at rundt 100 000 nye husstander har fått tilbud om høyhastighets bredbånd det siste året, ifølge Nkoms dekningsundersøkelse. Det er ikke noe som tyder på at det høye investeringsnivået er i ferd med å avta.

Kobbernettet har inntil for noen år siden vært hovednettet for fasttelefoni og bredbånd. Antall abonnenter som bruker dette nettet har gått kraftig ned de senere årene. Som et ledd i moderniseringen av fastnettet, har Telenor varslet at kobbernettet skal fases helt ut innen utløpet av 2022. Dette er et stort teknologiskifte, som får konsekvenser for både telefoni- og bredbåndstilbudet. Jeg har derfor forståelse for den bekymringen innbyggere og bedrifter opplever når de blir varslet om at Telenor vil stoppe feilretting på kobbernettet.

Departementet og Nkom er i løpende dialog med Telenor om utfasingen av kobbernettet, og jeg har selv tatt opp saken flere ganger i møter med Telenors ledelse. I denne dialogen har jeg understreket at interessene til de kundene som blir berørt, må ivaretas på en god måte. Telenor har opplyst at selskapet kun vil stoppe vedlikehold av kobberlinjene til kunder som har bedre teknologi tilgjengelig, enten via fiber eller 4G-dekning. Kunder som ikke har noe alternativ til kobberlinjen ennå, vil få linjen rettet hvis det oppstår feil. Telenor vil altså opprettholde kobbernettet til disse kundene. Dette gjelder både de som har telefon, og de som har bredbånd over kobbernettet.

Det må for øvrig understrekes at alle husstander og virksomheter som i dag har telefontjeneste over kobberlinjen, og som mister denne tjenesten når kobbersaneringen gjennomføres, uansett skal sikres en alternativ telefonitjeneste som følge av Telenors plikt til å levere taletjenester.

Selv om det finnes en rekke aktører som i dag tilbyr tilgang til internett på egen infrastruktur, har Nkom pålagt Telenor å slippe til andre tilbydere i sine nett på nærmere angitte betingelser, for å sikre konkurranse i markedet. Tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjenester kan derfor be om såkalt grossisttilgang til Telenors kobbernett og tilby tjenester på denne infrastrukturen til egne sluttkunder, i konkurranse med blant annet Telenor. Når Telenor nå har kommunisert at selskapet planlegger å fase ut kobbernettet innen utgangen av 2022, må selskapet følge en rekke prosedyrer for å sikre hovedsakelig to forhold:

1. At konkurransen i markedet ikke svekkes, for eksempel ved at Telenor favoriserer egen sluttbrukervirksomhet på bekostning av grossistkundene, og
2. At sikkerheten for brukerne ivaretas, ved at de ikke blir stående uten tjenestetilbud ved feil eller nedleggelse.

Telenors grossistkunder har behov for forutsigbarhet for å kunne oppfylle sine forpliktelser overfor egne sluttbrukere. Når Telenor planlegger å legge ned en kobberlinje, skal tilgangskjøperen i mange tilfeller derfor varsles minst tre år i forveien. Nkom følger nå opp kvaliteten på de varslene som Telenor til nå har sendt, og undersøker om grossistkundene har fått den informasjonen som er nødvendig for å ivareta eksisterende og nye kunders interesser.

Nkom vurderer for tiden også om reguleringen av bredbåndsmarkedene bør endres for å ivareta konkurransen og sikkerheten for brukerne, som følge av Telenors varslede utfasing av kobbernettet. Dette gjelder både i privat- og bedriftsmarkedet. Dette arbeidet er prioritert høyt av Nkom i samråd med departementet.

Lov om elektronisk kommunikasjon stiller krav om at elektronisk kommunikasjonsnett og -tjeneste skal tilbys med forsvarlig sikkerhet for brukerne. Det er et viktig prinsipp at det er selskapene selv, som eier samfunns viktig infrastruktur som mobil- og fastnett, som har ansvaret for sikre nett og tjenester. Telenor har altså et selvstendig ansvar for at utskiftingen av infrastruktur fra kobber til annen teknologi, ikke utsetter brukere eller samfunn for fare.

Myndighetene stiller i utgangspunktet ikke krav om at tjenestene leveres over en bestemt teknologi, for eksempel kobbernett, så lenge nettene og tjenestene leveres med forsvarlig sikkerhet. Kravene er med andre ord teknologinøytrale. Teknologinøytralitet er et viktig prinsipp i reguleringen av elektronisk kommunikasjon, og gjelder likt for alle selskapene som faller inn under lov om elektronisk kommunikasjon. Bakgrunnen for dette er at tilbyderne selv har best forutsetning til å velge hvilken teknologi som er egnet til å levere de ulike tjenestene, mens myndighetene altså setter krav til sikkerhet for tjenestene. Samtidig har myndighetene ansvar for å føre tilsyn med at kravene til forsvarlig sikkerhet følges opp. Nkom gjennomfører årlig overordnede risiko- og sårbarhetsvurderinger av de norske elektroniske kommunikasjonsnettene. Nkom er i dialog med Telenor om den pågående prosessen med saneringen av kobbernettet, når det gjelder konsekvenser for den samlede sikkerheten og beredskapen i nettene.

Tilgjengeligheten til tjenestene som leveres over elektroniske kommunikasjonsnett påvirkes hovedsakelig av to forhold; strømbrydd og kabelbrydd - eller en kombinasjon av disse.

Sårbarhet ved strømbrydd

Har man en analog fasttelefon, vil et analogt telefonapparat som er koblet direkte til vegguttaget, mates med strøm fra telefonsentralen og gjennom kobbernettet. Derfor kan tjenesten fortsatt virke selv om abonnenten mister strømmen. Det er et mindretall av norske telefonabonnenter dette gjelder, det gjelder likevel så mange som 190 000 husstander. Det er i dag under 10 % av husstandene i Norge som har analog fasttelefonitjeneste levert over kobbernettet, og antallet synker mye hvert år. For ADSL, ISDN eller bredbåndstelefon, levert over kobbernettet, krever modemmet på abonnentens adresse kontinuerlig strømforsyning. Bredbånd levert over kabel-TV-nett eller fibernet krever også strøm for å virke. For mobiltelefon eller mobilt bredbånd, vil tjenesten virke ved strømbrydd så lenge man har

batteri på mobiltelefonen eller nettbrettet/PC, og forutsatt at strømbruddet ikke rammer basestasjonene. Basestasjonene har i dag typisk 2-4 timers batteridrift ved strømutfall. I tillegg arbeider myndighetene med "Forsterket ekom" -programmet, som innebærer en styrking av basestasjoner som gir dekning i strategisk utvalgte områder i hver kommune, slik at de opprettholder mobildekning i minst tre døgn ved strøm-/kabelbrudd. Per oktober 2019 er "Forsterket ekom" etablert eller under ferdigstilling i 41 kommuner.

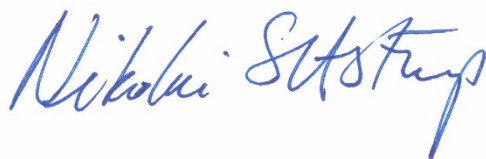
Sårbarhet ved kabelbrudd

Telefon- eller bredbåndstjenester kan også rammes av kabelbrudd. Dette gjelder både fasttelefoni (f. eks. over kobbernettet), mobiltelefoni og bredbånd. Risikoen for tjenesteutilgjengelighet påvirkes hovedsakelig av de geografiske forholdene i lokalområdet, og i mindre grad av hvilken teknologi som benyttes. Bortsett fra i siste leddet mot brukerne (aksesslinjen), så benytter de ulike kommunikasjonsteknologiene ofte den samme underliggende fysiske infrastrukturen. Både fasttelefoni, bredbånd og mobiltelefoni kan derfor samtidig rammes av ett og samme kabelbrudd. Med bakgrunn i risiko- og sårbarhetsvurderingene som foretas av tilbyderne, skal det bygges inn tilstrekkelig redundans i den underliggende fysiske og logiske infrastrukturen, slik at kravet til forsvarlig sikkerhet som myndighetene stiller, etterleves.

Nkom fører løpende tilsyn med at teleselskapene oppfyller sine forpliktelser for å sørge for at telenettene er best mulig sikret. Etatens foreløpige vurdering er at det pr. i dag ikke er grunnlag for å pålegge Telenor å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet utover de krav som allerede gjelder.

Departementet vil fremover vurdere situasjonen fortløpende, og om nødvendig gjennomføre nye tiltak for å sikre at norske innbyggere og bedrifter har et godt og fremtidsrettet tilbud, og at tjenestene har forsvarlig sikkerhet og beredskap.

Med hilsen

Nikolai Astrup